

(Блиц, 25.11.2009)

Сваки владика или свештеник на питање ко ће бити нови патријарх СПЦ, одговора: „То само зна Свети Дух”. Међутим, већ сада је готово извесно које владике ће након првог круга гласања на предстојећем изборном Сабору имати највише гласова. Према сазнањима „Блица”, то су владика зворничко-тузлански Василије, митрополит Амфилохије, бачки епископ Иринеј и владика захумско- херцеговачки Григорије.

Сваки владика на Сабору гласа за три кандидата. Да би кандидат био изабран у жреб, односно да му се име нађе у Јеванђељу на Светом престолу, потребна су 22 гласа. После бирања првог у жребу, владике гласају за по два кандидата, а после избора другог, за једног кандидата. Иако је то изводљиво, мало је изгледно да се већ у првом кругу добију сва тројица кандидата.

„Блиц” је контактирао с појединим епископима са различитих страна. Своје кандидате не желе да саопштавају јавно, али може се наслутити како ће, бар у почетку, гласање тећи.

Највише изгледа да прође одмах први круг има владика зворничко-тузлански Василије. Овај владика има неупитних 11 гласова, а може се са сигурношћу претпоставити да ће најмање 17 владика заокружити његово име. Без овог епископа, и владика њему блиских нису могле да прођу ни неке пређашње одлуке на Сабору, док је сада почивши патријарх Павле био у болници.

Од владика које подржавају зворничко-тузланског, зависиће понајвише и пласман митрополита Амфилохија. Садашњи чувар трона митрополит Амфилохије имао би веће шансе и од зворничко-тузланског, да је изборни Сабор одржан раније. Међутим, митрополиту је опала подршка у Сабору. Наводе се различити узроци, али генерално су везани за дешавања у време болести патријарха Павла и начин на који га је одмењивао. Поједине неекспониране владике му замерају да је он узрок следа догађаја од прошлогодишњег Сабора који је умало био изборни, приписују му поигравање са избором. Делу владика није пријало што је „радио лични маркетинг” и сматрају и да се

није „показао” у време одсуства патријарха Павла.

Да ли ће митрополит добити гласове владика блиских епископу Василију, већ сада је предмет спекулација и међу архијерејима и круговима блиским СПЦ. Поставља се питање „зашто би владика Василије дао глас некоме ко му никада није искрено признао било какву заслугу”. У СПЦ наводе да је одавно познато да митрополит сматра да је „владика Василије последњи који би требало бити патријарх”. Како сада ствари стоје, уколико поједини епископи не промене мишљење на самом Сабору или их, пак, више кругова не присили да гласају за митрополита само како би се добио кандидат, он ће бити приморан да обезбеди подршку круга око владике Василија.

Владика бачки Иринеј осим гласова у Сабору има подршку и власти. Да се власт пита, он би био поглавар СПЦ и квалитет овог епископа виде у његовом образовању и чињеници да је цењен на Западу, то јест у круговима Католичке цркве. Нико не може са сигурношћу да тврди или негира да ли је београдска власт контактирала с премијером РС Милорадом Додиком, који би могао да утиче на владика зворничко-тузланског. Бачки владика има седам, осам сигурних гласова, али је њему можда и више него митрополиту потребна подршка „босанаца”, то јест владике Василија.

Без гласова неколико владика које нису спремне да опросте другачије мишљење, али са највећим симпатијама у народу је владика захумско-херцеговачки Григорије. Међутим, иако је овај владика изјавио да не жели да буде патријарх, на листи од три кандидата њега ће заокружити најмање 12 владика.

Захумско-херцеговачки епископ могао би да добије и неочекиване гласове. Један од њих је глас митрополита Амфилохија који му је, како наводе поједине владике, одао признање за организовање сахране патријарха Павла. Захумско-херцеговачки епископ је у складним односима и са владиком Василијем.

И поред тога што се зна које владике могу да рачунају на највећи број гласова, долазак до три кандидата могао би бити веома мукотрпан посао. Није искључено да се у неком од кругова појави и владика за кога се није гласало у првом јер раније предложени кандидат не може да добије довољан број гласова. У време када је биран патријарх Павле, било је девет кругова гласања. Уколико нико од кандидата који су словили за фаворите или су пак накнадно ушли у изборе не добије 22 гласа, владике ће морати да се консолидују. А то значи превазиђу лични интерес, једни другима опросте, па чак и

гласају за неког за кога иначе не би гласали.

Амфилохије Радовић - Митрополит црногорско-приморски

Рођен је 1938. године у Барама Радовића у Доњој Морачи. Дипломирао је на Богословском факултету у Београду 1962. године. Студирао класичну филологију у Београду. Постдипломске студије наставља у Берну и Риму. Одатле одлази у Грчку православну цркву, где се замонашио. После годину дана проведених на Светој гори, одлази за професора на Институт Св. Сергија у Паризу, а касније постаје редовни професор на Богословском факултету. У мају 1985. изабран је за епископа банатског. Из Вршца прелази на Цетиње, где је 1991. године, устоличен као митрополита. Говори грчки, руски, италијански, немачки и француски језик. Бројне су контроверзе у вези са његовим деловањем, како у Црној Гори тако и у Србији. Променљивих је политичких назора. Многи су му замерили због говора који је одржао над одром покојног премијера Зорана Ђинђића, а познат је и по изјави да ће „бити проклет свако ко призна Косово”. Свој став о абортусу је, честитајући верницима Нову 2008, објаснио жељом да у тој години буде више „мајки које рађају, него чедоморки”.

Иринеј Буловић - Епископ бачки

Рођен је 1947. године у Станишићу у Бачкој. Дипломирао је на Богословском факултету 1969. године. За време студија се замонашио. Непуне две године борави у манастиру Острог, а 1980. докторира у Атини. После краћег студијског боравка у Паризу, изабран је за доцента на катедри Светог писма Новог завета на Богословском факултету у Београду. За епископа је изабран 1989. године. О односу бачког владике са српским властима довољно говори чињеница да је на његову иницијативу марта ове године сазвана хитна седница Владе јер је владика у име СПЦ протествовао због предлога закона против дискриминације. Влада је повукла предлог закона, а следеће недеље га ипак вратила у процедуру. У апелу седам традиционалних цркава Влади стоји замерка да је „изражавање родног идентитета кроз транссексуалност израз менталног поремећаја”.

Василије Качавенда - Епископ зворничко-тузлански

Рођен је 1938. године у Сарајеву. Богословски факултет завршава у Београду. Студирао је на Правном и Филозофском факултету. Након смрти епископа Лонгина 1978. године изабран је за новог епископа зворничко-тузланског. Познато је да воли скупе ствари, а његови владичански двори су надалеко познати по раскоши. Још од одласка патријарха Павла на лечење на ВМА следи за једног од најјачих кандидата за трон СПЦ.

Предводник је „босанске струје” у СПЦ, а играо је значајну улогу током протеклих неколико седница Сабора. Тако је забележено да су током прошлог Сабора, у мају ове године, владика Василије и бачки владика Иринеј били за промену целог Синода, како би уклонили патријарховог заменика митрополита Амфилохија. Сабор је завршен реизбором Амфилохија као члана Синода и одлуком да он председава црквеној Влади и управља СПЦ.

Григорије Дурић - Епископ захумско-херцеговачки

Рођен је 1967. године у Варешу у централној Босни. Завршио је Средњу богословску школу, након чега уписује Богословски факултет и потом 1989. одлази на одслужење војног рока у Загреб. Замонашен је у манастиру Острог 23. јуна 1992. године, одакле одлази са епископом Атанасијем (Јевтићем) у обновљени манастир Тврдош код Требиња. Био је на постдипломским студијама у Атини. На владичански трон Херцеговачке епархије устоличен је 1999. године. Након одласка патријарха Павла у болницу, изазвао је праву буру писмом у којем је говорио је о деловању тајних служби у цркви. Затим је прозвао владика Никанора који је познат по везама са „Образом”, као и Филарета чији је штрајк глађу „употребљен у дневнополитичке сврхе”. „У лицима епископа пројављујемо неспремност и неспособност за пастирске изазове времена у коме нас је Бог поставио за пастире словеснога стада. Пројављујемо видљиву неспособност да будемо Црква”, упозорио је тада епископ Григорије.

Данас ће бити одржана седница Синода СПЦ на којој би требало да се донесе одлука о датуму одржавања изборног Сабора. Према мишљењу већине владика, и не само оних у Синоду, најбољи термин за Сабор је између Светог Јована, 20. јануара, и Светог Саве, 27. јануара.